

РЕШЕНИЕ

№ 664

гр. Плевен, 11.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЛЕВЕН, VII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на десети май през две хиляди двадесет и трета година в
следния състав:

Председател: Зорница Д. Димитрова Банкова

при участието на секретаря ИЛОНА ЦВ. ДЕЛЕВА
като разгледа докладваното от Зорница Д. Димитрова Банкова Гражданско
дело № 20224430104819 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното :

Постъпила е ИМ от П. Х. В. против „М.П.М.“ООД, в която се твърди, че между страните е подписан Договор за потребителски кредит № ***г., съгласно който ищцата трябва да върне сумата по кредита в общ размер на *** лева, при сума на главница *** лева, при ГПР ***, годишен лихвен процент *** при срок на кредита от 48 вноски. Съгласно чл.7 а) от Договор за потребителски кредит № ***г., ищцата следва да заплати и еднократна такса за одобрение на искането за потребителски кредит в размер на *** лева, като последната се удържа от размера на предоставения кредит; за което свидетелства и самият Договор за потребителски кредит № ***г. От чл.7 в) от Договор за потребителски кредит № ***г., е видно, че ищцата е получила от *** лева, след удържане на сумата от ***лева подробно описана в чл.7 а. Счита, че клаузата съдържаща се в чл.7 а) от Договор за потребителски кредит № ***г., предвиждаща заплащането на еднократна такса за одобрение на искането за потребителски кредит в размер на *** лева е нищожна на основание чл. 26, ал. 1 пр.3от ЗЗД и поради това, че е сключена при неспазване на нормите на чл.10, чл.11, чл.19, ал.4 от ЗПК във вр. с чл. 22,

както и по чл. 143, ал.1 и чл.146 от ЗЗП, съображенията ми за това са следните:

На първо място, възможността за събиране от потребителя на такси и комисионни за допълнителни услуги, свързани с договора, е регламентирана в разпоредбата на чл.10, ал.1 ЗПК (нов - ДВ, бл.35 от 2014г., в сила от 23.07.2014г.). Законът не допуска кредиторът да изисква заплащането на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита - чл.10, ал.2 ЗПК. Допълнителната услуга по чл.7 а) от договора предвиждаща заплащането на еднократна такса за отпускане на кредит в размер на ***лева, безспорно представлява услуга свързана именно с усвояването на кредита и е в явно противоречие с чл.10 от ЗПК.

Наред с това в правната доктрина и съдебна практика безспорно се приема, че накърняването на добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1, предл.3 то, вр. от ЗЗД е налице именно, когато се нарушава правен принцип било той изрично формулиран или пък проведен чрез създаването на конкретни други разпоредби. В този смисъл е практика на ВКС /Решение***/2009г. по т.д. №395/2008г., Решение №1270/2009г. по гр.д.№5093/2007г., определение№877 по т.д.№662/2012г. и др/. Такъв основен принцип е добросъвестността в гражданските и търговски взаимоотношения, а целта на неговото спазване, както и на принципа на справедливостта, е да се предотврати несправедливото облагодетелстване на едната страна за сметка на другата. Тъй като става дума за търговска сделка, нормата от ТЗ, чрез която е прокаран този принцип е чл.289 от ТЗ, но общите правила на ЗЗД също намират приложение- чл.8, ал.2 и чл.9 от ЗЗД. Според задължителната практика на ВКС преценката дали е нарушен някой от посочените основни правни принципи се прави от съда във всеки конкретен случай, за да се даде отговор на въпроса дали уговореното от страните води до накърняване на добрите нрави по смисъла на чл.26 ал.1 щредл.3 от ЗЗД.Поради накърняването на принципа на „добри нрави" по смисъла на чл. 26, ал.1, пр. 3 от ЗЗД се достига до значителна не еквивалентност на насрещните престации по договорното съглашение, до злепоставяне на интересите на ищцата с цел извличане на собствена изгода на кредитора.В допълнение, клаузата на чл.7 а) от Договор за потребителски кредит № ***г., предвиждаща такса отпускане на кредит е нищожна като противоречаща на добрите нрави и неравноправна

по смисъла на чл.143, т.19 от ЗЗП, тъй като сумата която се претендира чрез нея в размер на *** лева е в размер на *** от сумата на отпуснатия кредит. По този начин безспорно се нарушава принципа на добросъвестност и справедливост. Принципът на добросъвестността е застъпен в гражданските и търговски взаимоотношения, а целта на неговото спазване, както и на принципа на справедливостта, е да се предотврати несправедливото облагодетелстване на едната страна за сметка на другата. Отделно от това, така уговорената клауза на чл.7 а) от Договор за потребителски кредит № ***г., предвиждаща такса за отпускане на кредит е нищожна като противоречаща на добрите нрави и неравноправни по смисъла на чл.143 от ЗЗП. На следващо място, клаузата на клаузата на чл.7 а) от Договор за потребителски кредит № ***г., предвиждащи такса за отпускане на кредит е нищожна на основание чл.146 ал.1 от ЗЗП. Съгласно чл.146, ал.1 от ЗЗП неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално. Счита, че клаузата на чл.7 а) от Договор за потребителски кредит № ***г., не се явява индивидуално уговорена по смисъла на чл. 146, ал.2 ЗЗП. Видно от самия Договор за потребителски кредит по безспорен начин се установява, че клаузата на 7 а) „Еднократна такса за отпускане на кредит“ от същия е част от едни стандартни и бланкетни, отнапред изготвени условия на договора и кредитополучателите нямат възможност да влияят върху съдържанието им към момента на сключване на договора. В този смисъл е и Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 05.04.1993г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори. Съгласно чл. 21, ал. 1 ЗПК всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне на изискванията на закона, е нищожна. Предвидената клауза в чл.7 а) от Договор за потребителски кредит № ***г., предвиждаща заплащането на еднократна такса в размер на 800 лева е неравноправна по смисъла на чл. 143, т. 5 ЗЗП, тъй като същата е необосновано висока. В глава четвърта от ЗПК е уредено задължение на кредитора, преди сключване на договор за кредит; да извърши оценка на кредитоспособността на потребителя и при отрицателна оценка да откаже сключването на такъв. В този смисъл е съображение 26 от Преамбюла на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23.04.2008г. относно договорите за потребителски кредити. По посочения начин се заобикаля чл. 33, ал. 1 от ЗПК. С процесната клауза предвиждаща заплащането на еднократна такса за оценка на риска, в

полза на кредитора се уговаря още едно допълнително възнаграждение в размер на над размера на отпуснатия кредит. По този начин, клаузата предвиждаща заплащането на допълнителна услуга е неравноправни по смисъла на чл.143,т.5 от ЗЗП, тъй като същата е необосновано висока. Основната цел на така уговорената клауза е да доведе до неоснователно обогатяване на кредитодателя за сметка на кредитополучателя, до увеличаване на подлежаща на връщане сума допълнително с още % от предоставената главница. В същия смисъл и решение № 511 от 17.04.2018 г. на ОС - П. по в. гр. д. № 324/2018 г. Последователна е и практиката, че неустойка която е уговорена извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционни функции, е нищожна, поради противоречие с добрите нрави: Решение № 107 от 25.06.2010г., на ВКС по д.№ 818/2009г., П т.о, Решение № 511 от 17.04.2018г., на Окръжен съд П. по в.гр.д. 324/2018г.На следващо място клаузата на чл.7 а) от Договор за потребителски кредит № ***г., предвиждаща такса отпускане на кредит, противоречи на чл.19 ал.4 от ЗПК. Съгласно чл. 19, ал.1 от ЗПК, ГПР по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя , настоящи и бъдещи / лихви, други преки или косвени разходи, комисионни , възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора/ , изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Съгласно § 1. Точка 1 от ЗПК "Общ разход по кредита за потребителя" са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси. възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит; които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. С оглед цитираната разпоредба заплащането на сумата по такса отпускане на кредит следва да бъде разглеждано като елемент от общия разход по кредита за потребителя, известно е на кредитора и се заплаща от потребителя.Налице е заобикаляне на разпоредбата на чл.19, ал.4 от ЗПК като с уговорката да се заплаща такса отпускане на кредит се нарушава изискването ГПР да не бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във

валута определена с ПМС***26/2014г. Реално, чрез заобикаляне на императивната норма на чл.19, ал.4 от ЗПК и при несъблюдаване на основния правен принцип, забраняващ неоснователно обогатяване се калкулира допълнителна печалба към договореният кредит.

Въз основа на гореизложеното, моли съда да приеме, че клаузата съдържаща се в чл.7 а) от Договор за потребителски кредит № ***г., предвиждаща заплащането на еднократна такса за одобрение на искането за потребителски кредит в размер на *** лева е неспазвана на основание чл. 26, ал. 1 пр.3 от ЗЗД и поради това, че е сключена при неспазване на нормите на чл.10, чл.11, чл.19 ал.4 от ЗПК във вр. с чл. 22, както и по чл. 143, ал.1 и чл. 146 от ЗЗП и на основание чл.55 ал.1 от ЗЗД, да осъди „М.П.М.“ ООД да заплати на ищцата, сумата в размер на *** лева, недължимо платена като еднократна такса за одобрение на искането за потребителски кредит предвидена в Договор за потребителски кредит № ***г., ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба в съда, до окончателното изплащане на сумата.Претендира разноски

По делото е постъпил отговор от страна ответника, в която посочва, че искът е неоснователен, като са развити подробни съображения.

По делото е депозирана Насрещна ИМ, в която се излага следната фактическа обстановка: Въз основа сключения договор за кредит № *** г. на потребителя е отпуснат паричен кредит в размер на *** лв. (***) Съгласно чл. 7, б. а), сумата от кредита в размер на *** (***) е усвоена служебно от Кредитора като дължима от потребителя такса за одобрение на искането за потребителски кредит, доколкото таксата не е била заплатена от потребителя с негови средства, а страните са се съгласили същата да бъде удържана от отпуснатия кредит.Съгласно чл. 7, б. „в“ от договора сумата от кредита в размер на ***.00 лева (***) за текущи нужди Кредиторът е превел по банковата сметка на потребителя, посочена в чл. 8 от договора с IBAN: *** при банка П.И.Б. АД. В подкрепа на това представя 1 бр. платежно нареждане за кредитен превод.Съгласно чл. 11.4 от договора за кредит общият размер на задължението, което Потребителят се е задължил да върне за срока на договора е в размер на *** лв. (***), при лихвен процент на кредита: *** /чл. 9 от договора/ и ГПР на кредита: 38.79 % (чл. 10 от договора), от която обща сума, на връщане подлежат по пера *** лв. (***) - размера на предоставения

кредит; сума в размер на *** /***) лева - договорена възнаградителна лихва. Съгласно чл. 11.6 от договора, Потребителят се задължава да върне получения паричен кредит /главница/, ведно с договорната възнаградителна лихва, съобразно посочения в чл. 11.5 от договора погасителен план.Срокът, за който е предоставен потребителския кредит е 48 месеца, съгласно чл. 6 от договора, като падежът за плащане на последната месечна погасителна вноска, съгласно погасителния план по чл. 11.5. от договора е *** г. Страните са уговорили съгласно чл. 19.2 от договора, че при просрочие на дължима погасителна вноска, потребителят ще дължи на кредитора законната лихва върху цялата просрочена сума за целия период на просрочието.Към момента на предявяване на настоящите насрещни искове срещу ищеца, последната не е заплатила вноски по главницата по погасителния план от ***, както и вноски по договорната лихва от ***, като по вноската № 17 по лихвата се дължи незаплатен остатък от ***лв. Неизплатеното задължение на ищеца към „М.П.М.“ АД по договор № *** г. към момента възлиза на сумата в общ размер на *** лв. (***), от които:

.. (***) и (***) ст.) - представляваща 3 броя незаплатени вноски по главницата по кредита за периода от *** г. до ***г. вкл.;

*** лева /*** ст./ - представляваща 3 броя незаплатени вноски по договорната лихва за периода от *** г. до *** г. вкл.;

Поради допуснатото просрочие по кредита и на основание чл. 19.3, т.1 от договор № *** г. към настоящата искова молба прилага Уведомление от кредитора „М.П.М.“ АД до длъжника-ответник П. Х. В., ЕГН: *****, с което прави изрично изявление за предсрочна изискуемост на оставащата главница по кредита в размер на на *** лева /*** ст./, която представлява вноски по погасителния план от *** вкл. с падежи от *** г. до *** г. включително.

Така, с настоящата искова молба предявява насрещни искове срещу ищеца П. Х. В. за дължимите от нея суми за главница по кредита в размер на *** лева /***/, от която сума ***.***. (***) и (***) ст.), представляваща 3 бр. просрочени вноски за периода от ***г. до ***г. и *** лева, представлява предсрочноизискуема главница, като и иск за 3 бр. просрочени вноски по договорната лихва в размер на *** лева /*** ст./ за периода от *** г. до ***г.Претендира разноски.

По делото е постъпил отговор от страна ответника, в която посочва, че искът е неоснователен, като са развити подробни съображения.

Предявени са насрещни иски от „М.П.М.“ООД против П. Х. В., с правно основание чл.79 от ЗЗД за: сума ***.***. (** и ** ст.), представляваща 3 бр. просрочени вноски за периода от ***г. до ***г., за сумата *** лева, представлява предсрочно изискуема главница, като и иск за 3 бр. просрочени вноски по договорната лихва в размер на *** лева /** ст./ за периода от ***г. до ***г., ведно със законната лихва от датата на насрещната ИМ

Съдът като съобрази становищата на страните и представените по делото писмени доказателства, прие за установено от фактическа и правна страна следното:

Между страните е подписан Договор за потребителски кредит № ***г., съгласно който ищцата следва да върне сумата по кредита в общ размер на *** лева, при сума на главница *** лева, при ГПР **, годишен лихвен процент ** при срок на кредита от 48 вноски. Съгласно чл.7 а) от Договор за потребителски кредит № ***г., ищцата следва да заплати и еднократна такса за одобрение на искането за потребителски кредит в размер на *** лева, като последната се удържа от размера на предоставения кредит; за което свидетелства и самият Договор за потребителски кредит № ***г. От чл.7 в) от Договор за потребителски кредит № ***г., е видно, че ищцата е получила от *** лева, след удържане на сумата от ***лева подробно описана в чл.7 а).

Съдът приема аргументите на ищцата, че възможността за събиране от потребителя на такси и комисионни за допълнителни услуги, свързани с договора, е регламентирана в разпоредбата на чл.10, ал.1 ЗПК (нов - ДВ, бл.35 от 2014г., в сила от 23.07.2014г.). Законът не допуска кредиторът да изисква заплащането на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита - чл.10, ал.2 ЗПК.Допълнителната услуга по чл.7 а) от договора предвиждаща заплащането на еднократна такса за отпускане на кредит в размер на ***лева, безспорно представлява услуга свързана именно с усвояването на кредита и е в явно противоречие с чл.10 от ЗПК.Съгласно тази разпоредба кредиторът не може да изисква заплащане на такси и комисионни за действия, свързани с усвояването на кредита. Целта на тази клаза е допълнително възнаграждение за предоставянето на сумата/т. нар. скрита

възнаградителна лихва/.

При това положение следва да се уважат исковите претенции на ищцата изцяло.

По отношение на насрещните искове, съдът приема, че са основателни, тъй като действително е налице забава от страна на длъжника, не е заплатил три поредни вноски за периода ***г. до ***г., което е установено и от заключението на ВЛ. При това положение кредиторът се е възползвал от правото си да обяви договора за предсрочно изискуем, като това може да стане и в хода на производството по делото с връчването на ИМ. От заключението на ВЛ е видно, че дължимата главница е ***лв., освен предсрочно изискума главница ***лв., както и трите вноски за август – октомври ***-***,***. Дължимата договорна лихва за трите просрочени вноски е в размер на ***лв. Следва да се отбележи, че ГПР е в рамките на законоустановения размер и не надхвърля определения размер по чл.19, ал.4 от ЗПК, предвид датата на сключване на договора. И обявяването за недействителна определена клауза не влече нищожност на целия договор.

След завеждане на делото, ищцата е направила частично плащане, от ***. общо, с което съдът приема, че се погасява цялата договорна лихва в размер на ***лв. и част от главницата-***лв. и остава дължима главница в размер на ***лв., в какъвто размер да се уважи, като предявените НИ, за останалата част се отхвърлят като погасени чрез плащане.

По въпроса за разноските:

С оглед изхода на спора и на основание чл.78, ал.1 от ГПК ответника по първоначалните искове дължи на ищеца сумата ***. за внесена д.т. и по чл.38, от ЗА- ***. на защитника, като се съобразен минимум за всеки иск поотделно по Наредба№1/2004г. и че защитникът е регистриран по ЗДДС, в какъвто смисъл е ориентирана и съдебната практика.

На ищеца по НИ се дължи за внесена д.т. ***лв., за ***лв. и за ***лв. за адвокатско възнаграждение.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА за нищожна клаузата, съдържаща се в чл.7 а) от

Договор за потребителски кредит №***г., сключен между П. Х. В., ЕГН***** и „М.П.М.“ООД, ***, предвиждаща заплащането на еднократна такса за одобрение на искането за потребителски кредит в размер на ***лева, на основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД и поради това, че е сключена при неспазване на нормите на чл.10, чл.11 от ЗПК.

ОСЪЖДА на основание чл.55, ал.1 от ЗЗД „М.П.М.“ ООД, със седалище и адрес на управление гр.С., ж.к.“С. п.“, ул.“Р.П.К.“***, ***, ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на П. Х. В., ЕГН***** , сумата от ***лв., представляваща недължимо платена като еднократна такса за одобрение на искането за потребителски кредит предвидена в Договор за потребителски кредит № ***г., ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба в съда-***.***, до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА, на основание чл. 38, ал.2 от ЗА, вр. с чл.78, ал.1 от ГПК „М.П.М.“ ООД, със седалище и адрес на управление гр.С.у ж.к.“С. п.“,ул.“Р.П.К.“***, ***, ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на адвокат Д. В. М., от АК-П., адрес гр.П., бл.“П.ш.“*** като процесуален представител на П. Х. В., ЕГН***** , сумата от ***. с ДДС, представляваща адвокатско възнаграждение за оказаната по производството безплатна правна помощ, дължима съразмерно уважените искиове.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 от ГПК „М.П.М.“ ООД, със седалище и адрес на управление гр.С., ж.к.“С. п.“, ул.“Р.П.К.“***, ***, ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на П. Х. В., ЕГН***** , сумата от ***, представляваща направени разноски.

ОСЪЖДА на осн.чл.79 от ЗЗД П. Х. В., ЕГН***** , **ДА ЗАПЛАТИ** на „М.П.М.“ ООД, със седалище и адрес на управление гр.С., ж.к.“С. п.“, ул.“Р.П.К.“***, ***, ***, сумата ***лв. предсрочно изискума главница по договор Договор за потребителски кредит №***г., ведно със законната лихва, считано от дататта на ***, като за разликата до претендираните суми:до *** лева-главница и *** лева - представляваща 3 броя незаплатени вноски договорната лихва за периода от ***г. до ***г. /вкл./, **ОТХВЪРЛЯ** насрещните искиове като **ПОГАСЕНИ ЧРЕЗ ПЛАЩАНЕ**.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 от ГПК П. Х. В., ЕГН***** , **ДА ЗАПЛАТИ** на „М.П.М.“ ООД, със седалище и адрес на управление гр.С., ж.к.“С. п.“, ул.“Р.П.К.“***, ***, сумата от ***лв., представляваща направени

разноски.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Плевенски окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Плевен: _____